

Формування компетентностей студентів для ефективної роботи з важковиховуваними дітьми.

Сучасне суспільство суттєво змінило вимоги до професійної підготовки фахівців. При цьому зміст професійної освіти має відповідати системно-рольовій соціалізації людини, а отже, включати не лише компоненти, спрямовані на адаптацію особистості до певної професії, а й на індивідуалізацію людини у професійній діяльності і у житті. Педагогічна наука розв'язує проблеми, які вимагають комплексних зусиль філософів, психологів, педагогів. Актуальною залишається проблема виховної роботи з важковиховуваними дітьми.

Педагогічний словник тлумачить „важковиховуваність” як „свідомий або несвідомий спротив дитини цілеспрямованому педагогічному впливу, викликаний найрізноманітнішими причинами, включаючи педагогічні прорахунки вихователів, батьків, дефекти психічного і соціального розвитку, особливості характеру, інші особистісні характеристики учнів, вихованців, що ускладнюють соціальну адаптацію, засвоєння навчальних предметів та соціальних ролей”. Особливий аспект проблеми важких полягає в тому, що не лише з ними важко, але й їм важко через невлаштованість життя, непідготовленість до нього. А.С. Макаренко підкреслював, що людина погана лише через те, що знаходиться в поганій соціальній структурі, поганих умовах. А польський педагог Я. Корчак писав, що дитина недисциплінована і зла тому, що страждає.

М. Артюшина зазначає, що перспективним є застосування у практиці психолого-педагогічної підготовки наукових концепцій, які забезпечать предметну цілісність викладання основ психології та педагогіки, більшу виразність професійного контексту підготовки, наблизять процес навчання до проблем розвитку особистості студентів у процесі професійної підготовки, зроблять вивчення психолого-педагогічних дисциплін більш цікавим, корисним, гуманістично-зорієнтованим. Однією із форм можливого

вдосконалення психолого-педагогічної підготовки може стати реалізація цілей формування готовності студентів до інноваційної діяльності.

Досвід практичної діяльності, аналіз досвіду роботи ВНЗ дозволяє стверджувати, що зі зміною освітніх підходів у системі вищої педагогічної освіти відбувається перехід до нових технологій навчання, спрямованих не на пріоритет навчання і виховання, а на варіативність, суб'єктність, індивідуально творчі, особистісно зорієнтовані форми і методи навчально-пізнавальної діяльності, в умовах розвитку суспільства, які вимагають навчати школярів приймати рішення, використовувати інформаційні та комунікаційні технології, критично мислити, розв'язувати конфлікти, орієнтуватися на ринку праці; необхідно формувати у майбутніх учителів базові компетентності, особливо пізнавально-інтелектуальну компетентність, як основу для розвитку готовності до професійної діяльності в умовах, що часто змінюються.

Фінські автори віддають перевагу пізнавальній компетентності, яка вміщує: вміння самостійно здійснювати пошук, відбирати наукову інформацію з різних друкованих і електронних документів, інформаційних технологій тощо; вміння застосовувати методи аналітико-синтетичної обробки інформації та самостійно систематизувати навчальний матеріал (складання плану, рецензії, конспекту, тезисів, реферату, підготовка доповіді тощо).

Німецькі педагоги найважливішою вважають інтелектуальну компетентність, оскільки соціальний інтелект дозволяє на певному рівні взаємодіяти з соціумом, формується впродовж життя у процесі навчання забезпечує вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, узагальнювати, застосовувати теоретичні знання на практиці, тобто здійснювати науково обґрунтовані дії, передбачати та оцінювати наслідки, аналізувати педагогічні ситуації; конструювати заняття, враховуючи гігієнічні вимоги щодо підтримання працездатності школярів; здійснювати диференційований підхід

до розв'язання навчально-виховних завдань залежно від індивідуальних особливостей організму людини; проводити виховання школярів та інше.

Вважаємо за доцільне у професійній освіті розглядати пізнавально-інтелектуальну компетентність як основу для розвитку готовності до професійної діяльності, особливо з важковиховуваними дітьми, в умовах, що часто змінюються.

Багатофункціональність пізнавально-інтелектуальної компетентності забезпечує розв'язання низки завдань: аналітико-рефлексивних, пов'язаних з аналізом і рефлексією цілісного педагогічного процесу та його елементів; конструктивних, завдяки яким будують цілісний навчально-виховний процес, обґрунтовують і приймають рішення, прогнозують результати і наслідки прийнятих рішень; діяльнісних, завданням яких є реалізація оптимальних варіантів педагогічного процесу, використання різноманітних видів педагогічної діяльності; корекційних, пов'язаних із корекцією протікання та організації педагогічного процесу.

Список використаних джерел:

1. Актуальные проблемы педагогической инноватики: Материалы международной научно-практической конференции. Под ред. В. Делия. ИСЭПиМ, 22-23 апреля 2009г. – Балашиха, ИСЭПиМ, 2009. - 373 с.
2. Віаніс-Трофименко К., Лісовенко Г. Підвищення професійної компетентності педагога. / К. Віаніс-Трофименко, Г. Лісовенко - Х.: Вид. група «Основа», 2007. – 176с. – (Б-ка журн. «Управління школою»; Вип. 7(55)).